

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ అశీతితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అశీతమః సర్గః ॥

రావణస్యాదేశేనేంద్రజితో ఘోరం యుద్ధం తస్య వధవిషయే
శ్రీరామలక్ష్మణయోః సంలాపశ్చ

మకరాక్షం హతం శ్రుత్వా రావణః సమితింజయః |
రోషేణ మహతావిష్టో దంతాన్ కటకటాయ్య చ || 6.80.1 ||

కుపితశ్చ తదా తత్ర కిం కార్యమితి చింతయన్ |
ఆదిదేశాథ సంక్రుద్ధో రణాయేంద్రజితం సుతం || 6.80.2 ||

జహి వీర మహావీర్యో భ్రాతరౌ రామలక్ష్మణౌ |
అదృశ్యో దృశ్యమానో వా సర్వథా త్వం బలాధికః || 6.80.3 ||

త్వమప్రతిమకర్మాణమింద్రం జయసి సంయుగే |
కిం పునర్మానుషౌ దృష్ట్వా న వధిష్యసి సంయుగే || 6.80.4 ||

తథోక్తో రాక్షసేంద్రేణ ప్రతిగృహ్యా పితుర్వచః |
యజ్జభూమౌ స విధివత్ పావకం జహువేంద్రజిత్ || 6.80.5 ||

జహ్వతశ్చాపి తత్రాగ్నిం రక్తోష్ణిషధరాః స్త్రియః |
ఆజగ్ముస్తత్ర సంభ్రాంతా రాక్షసోః యత్ర రావణిః || 6.80.6 ||

శస్త్రాణి శరపత్రాణి సమిధోఽథ బిభీతకాః |
లోహితాని చ వాసాంసి స్రువం కార్షాయసం తథా || 6.80.7 ||

సర్వతోఽగ్నిం సమాస్తీర్య శరపత్యైః సతోమరైః |
ఛాగస్య సర్వకృష్ణస్య గలం జగ్రాహ జీవతః || 6.80.8 ||

సకృద్ధోమసమిద్ధస్య విధూమస్య మహోర్చిషః |
బభూవుస్తాని లింగాని విజయం దర్మయంతి చ || 6.80.9 ||

ప్రదక్షిణావర్తశిఖస్తప్తహాటకసన్నిభః |
హవిస్తత్ ప్రతిజగ్రాహ పావకః స్వయముత్థితః || 6.80.10 ||

హుత్వాగ్నిం తర్పయిత్వాథ దేవదానవరాక్షసాన్ |
ఆరురోహ రథశ్రేష్ఠమంతర్ధానగతం శుభం || 6.80.11 ||

స వాజిభిశ్చతుర్భిస్తు బాణైస్తు నిశితైర్యుతః |
ఆరోపితమహాచాపః శుశుభే స్యందనోత్తమః || 6.80.12 ||

జాఙ్వల్యమానో వపుషా తపనీయపరిచ్ఛదః |
మృగైశ్చంద్రార్థచంద్రైశ్చ స రథః సమలంకృతః || 6.80.13 ||

జాంబూనదమహాకంబుర్దీప్తపావకసన్నిభః |
బభూవేంద్రజితః కేతుర్వైదూర్యసమలంకృతః || 6.80.14 ||

తేన చాదిత్యకల్పేన బ్రహ్మస్తేణ చ పాలితః |
స బభూవ దురాధర్షో రావణిః సుమహాబలః || 6.80.15 ||

సోఽభినిర్యాయ నగరాదింద్రజిత్ సమితింజయః |
హుత్వాగ్నిం రాక్షసైర్మంత్రైరంతర్ధానగతోఽబ్రవీత్ || 6.80.16 ||

అద్య హత్వా రణే యౌ తౌ మిథ్యా ప్రవ్రజితౌ వనే |
జయం పిత్రే ప్రదాస్యామి రావణాయ రణేఽధికం || 6.80.17 ||

అద్య నిర్వానరాముర్వీం హత్వా రామం చ లక్ష్మణం |
కరిష్యే పరమాం ప్రీతిమిత్సుక్త్వాంతరధీయత || 6.80.18 ||

ఆపపాతాథ సంక్రుద్ధో దశగ్రీవేణ చోదితః |
తీక్ష్ణకార్ముకనారాచైస్తీక్ష్ణస్త్వింద్రరిపూ రణే || 6.80.19 ||

స దదర్శ మహావీర్యో నాగౌ త్రిశిరసావివ |
సృజంతావిషుజాలాని వీరో వానరమధ్యగౌ || 6.80.20 ||

ఇమౌ తావితి సంచింత్య సజ్యం కృత్వా చ కార్ముకం |
సంతతానేషుధారాభిః పర్జన్య ఇవ వృష్టిమాన్ || 6.80.21 ||

స తు వైహాయసరథో యుధి తౌ రామలక్ష్మణౌ |
అచక్షుర్విషయే తిష్ఠన్ వివ్యాధ నిశితైః శరైః || 6.80.22 ||

తౌ తస్య శరవేగేన పరీతౌ రామలక్ష్మణౌ |
ధనుషీ సశరే కృత్వా దివ్యమస్త్రం ప్రచక్రతుః || 6.80.23 ||

ప్రచ్ఛాదయంతౌ గగనం శరజాలైర్మహాబలౌ |
తమస్త్రైః సూర్యసంకాశైర్నైవ పస్పర్శతుః శరైః || 6.80.24 ||

స హి ధూమాంధకారం చ చక్రే ప్రచ్ఛాదయన్నభః |
దిశశ్చాంతర్దధే శ్రీమాన్ నీహారతమసా వృతాః || 6.80.25 ||

నైవ జ్యాతలనిర్హోషో న చ నేమిఖురస్వనః |
శుశ్రువే చరతస్తస్య న చ రూపం ప్రకాశతే || 6.80.26 ||

ఘనాంధకారే తిమిరే శిలావర్షమివాద్భుతం |
స వవర్ష మహాబాహుర్నారాచశరవృష్టిభిః || 6.80.27 ||

స రామం సూర్యసంకాశైః శరైర్దత్తవరైర్భృశం ।
వివ్యాధ సమరే క్రుద్ధః సర్వగాత్రేషు రావణిః ॥ 6.80.28 ॥

తౌ హన్యమానౌ నారాచైర్ధారాభిరివ పర్వతౌ ।
హేమపుంఖాన్ నరవ్యాఘ్రౌ తిగ్మాన్ ముముచతుః శరాన్ ॥ 6.80.29 ॥

అంతరిక్షే సమాసాద్య రావణిం కంకపత్రిణః ।
నికృత్య పతగా భూమౌ పేతుస్తే శోణితాప్లుతాః ॥ 6.80.30 ॥

అతిమాత్రం శరౌఘ్నేణ దీప్యమానౌ నరోత్తమౌ ।
తానిషూన్ పతతో భల్లైరనేకైర్విచకర్తతుః ॥ 6.80.31 ॥

యతో హి దదృశాతే తౌ శరాన్ నిపతితాంఛితాన్ ।
తతస్తు తౌ దాశరథీ సస్పృజాతేఽస్త్రముత్తమం ॥ 6.80.32 ॥

రావణిస్తు దిశః సర్వా రథేనాతిరథోఽపతత్ ।
వివ్యాధ తౌ దాశరథీ లఘుస్త్రో నిశితైః శరైః ॥ 6.80.33 ॥

తేనాతివిద్ధౌ తౌ వీరౌ రుక్మపుంఖైః సుసంహతైః ।
బభూవతుర్దాశరథీ పుష్పితావివ కింశుకౌ ॥ 6.80.34 ॥

నాస్య వేగగతిం కశ్చిన్న చ రూపం ధనుః శరాన్ ।
న చాస్య విదితం కించిత్ సూర్యస్యేవాభ్రసంప్లవే ॥ 6.80.35 ॥

తేన విద్ధాశ్చ హరయౌ నిహతాశ్చ గతాసవః ।
బభూవుః శతశస్త్రత పతితా ధరణీతలే ॥ 6.80.36 ॥

లక్ష్మణస్తు తతః క్రుద్ధో భ్రాతరం వాక్యమబ్రవీత్ ।
బ్రాహ్మమస్తం ప్రయోక్ష్వామి వధార్థం సర్వరక్షసాం ॥ 6.80.37 ॥

తమువాచ తతో రామౌ లక్ష్మణం శుభలక్షణం ।
నైకస్య హేతో రక్షాంసి పృథివ్యాం హంతుమర్హసి ॥ 6.80.38 ॥

అయుధ్యమానం ప్రచ్ఛన్నం ప్రాంజలిం శరణాగతం |
పలాయమానం మత్తం వా న హంతుం త్వమిహార్హసి || 6.80.39 ||

తస్యైవ తు వధే యత్నం కరిష్యామి మహాభుజ |
ఆదేక్ష్యావో మహావేగానస్తానాశీవిషోపమాన్ || 6.80.40 ||

తమేనం మాయినం క్షుద్రమంతర్హితరథం బలాత్ |
రాక్షసం నిహనిష్యంతి దృష్ట్వా వానరయూథపాః || 6.80.41 ||

యద్యేష భూమిం విశతే దివం వా
రసాతలం వాపి నభస్తలం వా |
ఏవం విగూఢోఽపి మమాస్తదగ్ధః
పతిష్యతే భూమితలే గతాసుః || 6.80.42 ||

ఇత్యేవముక్త్వా వచనం మహార్థం
రఘుప్రవీరః ప్లవగర్షభైర్వృతః |
వధాయ రౌద్రస్య నృశంసకర్మణ -
స్తదా మహాత్మా త్వరితం నిరీక్షతే || 6.80.43 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే అశీతమః సర్గః ||